

23.02.2016.

Vol.13, Broj 07.

**Ministarstvo poljoprivrede
 i zaštite životne sredine
 Republike Srbije**

**Izveštaj pripremio : Institut
 za primenu nauke u
 poljoprivredi**

Email:
 stips@minpolj.gov.rs

telefon:
 011-3616-277

07

www.stips.minpolj.gov.rs

ŽIVA STOKA, ŽITARICE I STOČNA HRANA

Ponuda, tražnja i cene goveda u Srbiji		1
Skuplje tovne svinje, a jeftinija jagnjad		2
Pregled cena žive stoke na stočnim pijacama		3
Cene žive stoke u klanicama		4
Cene stoke u EU		5
Cene žive stoke na pijacama u Crnoj Gori		6
Cene jaja, pilećeg mesa i mlečnih proizvoda		7
Žitarice i stočna hraniva, Agroinfo vest		8
Nedeljni prikaz cena žitarica i stočne hrane		9
Promet robe na produktnoj berzi u Novom Sadu		10-12

Više otkupne cene teladi, i tovne junadi u pojedinim klanicama u Srbiji

U klanicama na području braničevskog regiona došlo je do rasta otkupne cene teladi SM rase telesne mase do 160 kilograma. Dominirao je iznos od 330 din/kg. Na pijaci žive stoke u Požarevcu su protekle nedelje bili skuplji telad SM rase, telesne mase do 160 kilograma i krave za klanje SM rase. Za telad je trebalo izdvojiti 340 din/kg, a za krave za klanje 150 din/kg.

Otkupne cene tovne junadi, telesne mase preko 480 kilograma i krava za klanje SM rase bile su više u odnosu na prethodnu nedelju u klanicama na području šumadijskog regiona. U periodu od 15. do 21. februara, izostala je prodaja teladi, tovne junadi i ostalih kategorija goveda na stočnoj pijaci u Kragujevcu.

Prema izveštaju reportera STIPS iz Smedereva, otkupna cena tovnih bikova SM rase telesne mase preko 500 kilograma bila je viša u poređenju sa prethodnim periodom. Dominirao je iznos od 240 din/kg.

Nije bilo značajne promene u ponudi teladi SM i HF rase, telesne mase do 160 kilograma u odnosu na prethodnu sedmicu na stočnoj pijaci u Obrenovcu. Dominantna cena grla SM rase bila je nepromenjena 420 din/kg. Najčešća prodajna cena teladi HF rase iznosila je 330 din/kg, što ukazuje na pad cene u odnosu na prethodni period u proseku od 10 din/kg. Izostala je ponuda tovne junadi i ostalih kategorija goveda.

Na pijaci žive stoke u Novom Sadu evidentiran je pad cene tovne junadi telesne mase preko 480 kilograma u odnosu na proteklu sedmicu. Dominirao je iznos od 220 din/kg.

Klanice sa područja južno-banatskog regiona otkupljivale su tovnju junad, telesne mase preko 480 kilograma, a otkupne cene bile su nepromenjene u odnosu na protekli period.

Tove svinje skuplje na području braničeva i južne bačke, a krmače za klanje na području podunavlja

Otkupna cena tovnih svinja telesne mase preko 120 kilograma bila je viša u odnosu na drugu sedmicu februara u klanicama na području braničevskog regiona. Dominirao je iznos od 120 din/kg. Ista kategorija svinja bila je jeftinija protekle nedelje i na stočnoj pijaci u Požarevcu. Dominirao je iznos od 100 din/kg.

U klanicama na području južno-bačkog regiona evidentiran je rast dominantne otkupne cene tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma na 130 din/kg. Za razliku od klanica, na stočnoj pijaci u Novom Sadu zabeležen je pad prodajnih cena obe kategorije prasadi i tovnih svinja. Kod prasadi je cena varirala od 160 din/kg do 170 din/kg. Za tove svinje su kupci trebali najčešće da izdvoje od 100 do 120 din/kg u zavisnosti od kategorije.

Rast otkupne cene krmača za klanje zabeležen je u klanicama na području podunavskog regiona. Dominirao je iznos

od 90 din/kg. Na pijaci žive stoke u Smederevu zabeležen je pad cene tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma.

Pad dominantne cene tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma na 120 din/kg, zabeležen je protekle sedmice na pijaci žive stoke u Kragujevcu. Cene ostalih kategorija svinja zadržele su prošlonedeljni nivo. Otkupne cene tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma i krmača za klanje u odnosu na prethodni period u klanicama na području šumadijskog regiona.

Klaničari na području raškog regiona protekle su nedelje po nižim cenama otkupljivali obe kategorije svinja. Za razliku od njih, viša je bila dominantna otkupna cena prasadi telesne mase od 16 do 25 kilograma.

Na stočnoj pijaci u Loznici zabeležen je pad prodajne cene prasadi telesne mase do 15 kilograma. Dominirao je iznos od 170 din/kg.

Niža cena jagnjadi na području Kragujevca i Smedereva

Na pijaci žive stoke u Kragujevcu zabeležen je pad cene jagnjadi u odnosu na prethodni period. Dominirao je iznos od 320 din/kg. Prodajne cene dviski, ovaca, jaradi i koza bile su na preošlonedeljnom nivou. U klanicama na području šumadijskog regiona evidentiran je pad otkupne cene dviski na 150 din/kg.

Otkupna cena jagnjadi bila je niža protekle sedmice i u klanicama na području podunavskog regiona. Dominirao je iznos od 300 din/kg. Na pijaci žive stoke u Smederevu, takođe je bila niža dominantna cena jagnjadi u odnosu na prethodni period.

Viša otkupna cena jagnjadi u odnosu na protekli period evidentirana je protekle nedelje u klanicama na području braničevskog regiona. Dominirao je iznos od 350 din/kg. Na pijaci žive stoke u Požarevcu, takođe je došlo do rasta dominantne cene jagnjadi na 350 din/kg.

Nije bilo promene u obimu ponude i prodaje jagnjadi na stočnoj pijaci u Obrenovcu u odnosu na prethodni period. Mogli su se pazariti po ceni od 300 do 350 din/kg u zavisnosti od telesne mase i starosti grla. Dominirao je iznos od 300 din/kg, što ukazuje na rast cene u odnosu na proteklu nedelju. Što se tiče dviski i šiljezadi nije bilo promena u pogledu ponude, tražnje i dominantnih cena. Najčešća prodajna cena ovaca i ovnova za priplod bila je nepromenjena. U prodaji je bilo nekoliko grla jaradi po dominantnoj ceni od 250 din/kg i par koza po dominantnoj ceni od 140 din/kg.

Otkupna cena jagnjadi bila je 330 din/kg u period od 15. do 21. februara u klanicama na području južno-banatskog regiona.

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 15.-21.02.2016. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija											Vojvodina						Dominantna cena - Srbija			
			Beograd		Čačak	Kragujevac		Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor		S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Bikovi	>500kg	SM					220																
Dviske	sve težine	sve rase	220	160	130																		
Jagnjad	sve težine	sve rase	300	330	320	290	290	320	350	320	330					320	300						320
Jarad	sve težine	sve rase	250	170	180	200	220	200			210												200
Junad	350-480kg	sve rase									230	230											230
Junad	>480kg	sve rase								220						220							220
Koze	sve težine	sve rase	140	120	120	150	120	130															120
Krave za klanje	sve težine	SM				120	150	140															150
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		130	100	90	115	90															90
Ovca	sve težine	sve rase	160	120	130	110	140	120	200	160	140					110							
Prasad	16-25kg	sve rase	170	200	140	130	160	170	230	150	180	200				160	200						
Prasad	<=15kg	sve rase	180	220		170	230	150	170	200						170	200						170
Telad	80-160kg	HF	330																				
Telad	80-160kg	SM	420			350	360	340	370														
Tovljenici	80-120kg	sve rase	130	140	120	130	130	150	120	110	135	150				120	130						130
Tovljenici	>120kg	sve rase	120	150	110	100	100	140								100							100
Šilježad	sve težine	sve rase	220			220	240																220

Klanične cene žive stoke u Srbiji po okruzima za period 15. –21.02.2016. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Grad Beograd	Braničevski	Pčinjski	Mačvanski	Nišavski	Pirotski	Podunavski	Raški	Zajčarski	Moravički	Šumadijski	Južno-bački	Južno-banatski	Severno-bački	Srednje-banatski	Sremski	Dominantna cena- Srbija	
Bikovi	>500kg	HF	225																	
Bikovi	>500kg	SM	255		230	240	220		240	240	240	240								240
Dviske	sve težine	sve rase								180			150							
Jagnjad	sve težine	sve rase				290	290		300	300	300	300	330	300	300					300
Junad	350-480kg	sve rase		350	230	270														
Junad	>480kg	sve rase		230				220			230	230	210	230	220	220				230
Krave za klanje	sve težine	SM		150		160		150	150	180	140		155							150
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		100		115			90	100	120		90	100	100					100
Ovca	sve težine	sve rase		130		170				130			130			120				130
Prasad	16-25kg	sve rase		170		180	150		170	170	200		150	170	170	200				170
Telad	80-160kg	SM		330				360		430	400	420	400							400
Tovljenici	80-120kg	sve rase	120	120	125	130	130		120	115	140	120	120	130	125	125				120
Tovljenici	>120kg	sve rase		120		120	110			110	140		110	130	125					110
Šlježad	sve težine	sve rase		200																

**Cene žive stoke – stočne pijace u Crnoj Gori
za period od 11. - 17.02.2016. godine**

Naziv životinje	Težina/uzrast	Rasa	Jedinica mere	Dominantne cene (u €)						
				Bar	Berane	Bjelo Polje	Nikšić	Pļjevlja	Podgorica	Prosek CG
Telad	80-160 kg	SM	kg.	~	3	3.1	3.2	3.1	3.2	3.1
Telad	80-160 kg	ostale	kg.	2.9	2.8	2.9	3.1	2.9	3.1	2.95
Junad	do 300 kg	SM	kg.	~	~	~	~	~	2.5	2.5
Junad	do 300 kg	ostale	kg.	2.6	~	~	2.2	~	2.3	2.4
Junad	preko 300 kg	SM	kg.	~	~	2	~	~	~	2
Junad	preko 300 kg	ostale	kg.	~	1.7	~	1.9	1.8	~	1.8
Krave za klanje		SM	kg.	~	1.3	~	~	~	~	1.3
Krave za klanje		ostale	kg.	1.1	1.2	1	1.1	1.1	1.2	1.1
Prasad		sve rase	kg.	3.3	3.2	3.2	3.2	2.9	3	3.1
Jagnjad		sve rase	kg.	3.3	2.4	2.35	2.6	2.4	2.6	2.6
Šilježad		sve rase	kg.	~	~	~	~	~	2.3	2.3
Jarad		sve rase	kg.	~	3	3	~	~	~	3
Priplodne ovce		sve rase	grlo	~	130	~	~	120	~	125
Priplodne koze		sve rase	grlo	~	100	~	~	~	~	100
Priplodne junice		HF	grlo	~	~	~	1500	~	800	1150
Priplodne junice		Smeđa	grlo	~	~	~	~	1400	~	1400
Priplodne junice		Melez	grlo	~	~	~	~	~	780	780
Priplodne krave		SM	grlo	1600	~	~	~	~	~	1600
Priplodne krave		HF	grlo	~	~	~	1500	~	~	1500
Priplodne krave		Smeđa	grlo	~	~	~	~	1200	~	1200
Priplodne krave		Melez	grlo	~	800	950	900	~	1200	962.5

1 Euro = 123,25 RSD

Izvor: AMIS

**Cene jaja, pilećeg mesa i mlečnih proizvoda - zelene pijace
u Srbiji za period 15.-21.02.2016. godine**

Naziv proizvoda	Jedinica mere	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA						Dominantna cena - Srbija			
		Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Krajevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor		S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Jaja (A)	komad	13	13	11	10	10	11	9	10	10	10	10	10	10	11	12	11			11	10
Jaja (B)	komad	12	12	10	9	9	10	8	9	9	8	9	9	9	10	11	10			10	9
Jaja (C)	komad	11	11	8	8	8	9	7	8	8	7	8	8	8	10	9	9			9	8
Jaja (S)	komad	14	14	12	11	11	12	10	11	11	11	11	11	11	13	12	12			12	11
Piletina (sve rase)	kg	220	250	270	280	190	270		250	220	220	250	270	270	280	290	260			240	
Beli sir (masni)	kg	450	400	450	400			380	400	350		300	380	380	600	450	450			500	450
Beli sir (polumasni)	kg	350	300	250	300	300	300	300	300	300	350	300	340	340	330	350	300			400	300
Kajmak	kg	800	800	600	750	650	500	650	850	800					900	700				800	800

Žitarice i stočna hrana

Rast dominantne cene pšenice u rinfuzu na 250 din/kg evidentiran je protekle sedmice u maloprodajnim objektima na području Beograda.

Kukuruz, okrunjen, prirodno sušen bio je jeftiniji protekle sedmice na gazdinstvima u okolini Loznice. Dominirao je iznos od 21 din/kg. U maloprodajnim objektima na području ovog grada niža je bila cena sojine sačme, a viša cena suncokretove sačme u odnosu na predhodni period. Na pijaci u Loznici je zabeležen pad dominantne cene stočnog jelma upakovanog u džakove najčešće od 50 kilograma na 24 din/kg.

Najčešća prodajna cena lucerkinog sena u balama bila je 20 din/kg na gazdinstvima u okolini Pančeva.

U maloprodajnim objektima na području Požarevca reporteri STIPS-a zabeležili su pad dominantne cene sojine sačme na 72 din/kg. Na pijaci u ovom gradu zabeležen je pad dominantne cene baliranog lucerkinog sena na 13 din/kg.

Na području Smedereva je protekle sedmice bila jeftinija sojina sačma, dok je dominantna cena lucerkinog sena u balama bila viša u odnosu na predhodni period.

Agroinfo vest

Kada god se zapodene priča o domaćoj poljoprivredi, neizbežno se, pre ili kasnije, svi problemi koji postoje pravdaju veličinom poseda. Naime, u javnosti se uporno forsira ideja da je jedini isplativi način bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom što veća površina koja se obrađuje. U prilog tome stalno se plasiraju informacije kako je prosečno poljoprivredno gazdinstvo u Srbiji tri puta manje nego u EU, pa je logično zašto je srpska poljoprivreda tu gde jeste. Istovremeno, često se govori i o usitnjenosti poseda, ali se nikada do kraja ne objasni da su sitan i usitnjen posed dva odvojena problema koji imaju različite posledice, ali se i rešavaju na različite načine. Pojam "sitan" odnosi se na veličinu ukupne površine koju jedno gazdinstvo obrađuje, dok "usitnjen" objašnjava da ta površina nije u jednom komadu, već se sastoji od fizički odvojenih parcela. Tačno je da je prosek gazdinstava u EU veći nego u Srbiji - prema podacima EK, prosečna veličina gazdinstva u EU iznosi oko 15 ha, a u Srbiji 5,44 ha. Međutim, mnogo su bitniji podaci koji pokazuju koliko procentualno ima farmi određene veličine a oni govore da čak 49,1% svih farmi u EU ima površinu manju od dva hektara, 20,2% je veličine od dva do pet hektara, dok je samo oko tri odsto poseda većih od 100 ha. Istovremeno, prema podacima popisa poljoprivrede iz 2012, samo osam odsto gazdinstava u Srbiji je do dva hektara, a čak 23,6%, odnosno gotovo osam puta više nego u EU, veće je od 100 ha. Kada uporedimo ove podatke, jasno je da veličina poseda nije presudni faktor za stepen razvijenosti poljoprivrede, s obzirom na to da je na teritoriji EU gotovo 50% gazdinstava manje od dva hektara, dok je u Srbiji čak 23,6% gazdinstava veće od 100 ha, a u EU samo tri odsto. Ono što jeste problem sa kojim se poljoprivrednici u Srbiji suočavaju svakako je usitnjenost poseda s obzirom na to da se jedno gazdinstvo, prosečne veličine od 5,44 ha, obično sastoji od šest odvojenih parcela različitog kvaliteta zemljišta, što sve uvećava troškove njihove obrade. To se relativno jednostavno rešava komasacijom. Međutim, proces komasacije je odgovornost lokalnih samouprava u kojima često rade nestručni kadrovi, skloni korupciji i zloupotrebi službenog položaja. Suvišno je reći da u EU taj problem ne postoji, jer se zemljišna politika, kao srž agrarne politike, tretira veoma ozbiljno, a efektivnost i efikasnost proizvodnje doživljavaju se kao faktori koji najviše utiču na profit. (Danas)

Promet robe na produktnoj berzi u Novom Sadu od 15. do 19. februara 2016. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast cena roba u ponudi
- Pad cena na evropskim berzama

U skraćenoj radnoj nedelji, "Produktna berza" je bila mesto gde se roba nudila, ali se nije prodavala. Prodavci su svoje proizvode nudili po cenama koje su na najnižem nivou u poslednjih pet godina, odnosno gledajući dolarske cene u poslednjih sedam godina. Međutim, ni na takve ponude tražnja nije reagovala. Ovakve situacije definitivno možemo okarakterisati kao ekstremne. Srpsko i ne samo srpsko tržište bukvalno razara velika neizvesnost po pitanju dalje sudbine cena osnovnih poljoprivrednih sirovina.

Najkraća dijagnoza tržišta poljoprivrednih proizvoda bi mogla da se svede na prostu konstataciju : Magacini su prepuni robom i kod prodavaca i kod kupaca. Dakle prodavci hoće da se reše robe koje imaju u izobilju, a kupcima roba ne treba jer i sami imaju tu robu na pretek.

Prethodnih godina nevidljiva ruka tržišta na srpskom tržištu, rešenje je nalazila u jednom velikom tržišnom ventilu, a to je izvoz. Ove godine tog ventila jednostavno nema. Okolnosti na svetskom tržištu su skoro potpuno zatvorile vrata srpskom izvozu. Nije naravno u pitanju nezavidan položaj samo srpskih izvoznika, već generalno i velikih svetskih izvoznih sila koje se suočavaju sa sličnim problemom.

Ponude koje su figurirale protekle nedelje na berzanskom tržištu su bile sledeće: pšenica 16,10 din/kg bez PDV, kukuruz 15,50 din/kg, soja 37,50 din/kg. Kada se suočimo sa činjenicom da ni ove ponude nisu podstakle kupce da ih prihvate, postavlja se pitanje: Gde je granica pada cena?!

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda u posmatranom periodu, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/ KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODN U NEDELJU
Kukuruz, rod 2015.	300	17,05	-	-	-
Pšenica, rod 2015.	250	17,71	-	-	-
Soja, zrno, rod 2015.	25	44,00	-	-	-
Stočno brašno, rod 2015.	50	19,80	-	-	-
ROBA	TRAŽENA KOLIČINA (t)	CENA TRAŽNJE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODN U NEDELJU
Pšenica, rod 2015.	300	17,05	-	-	-

Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

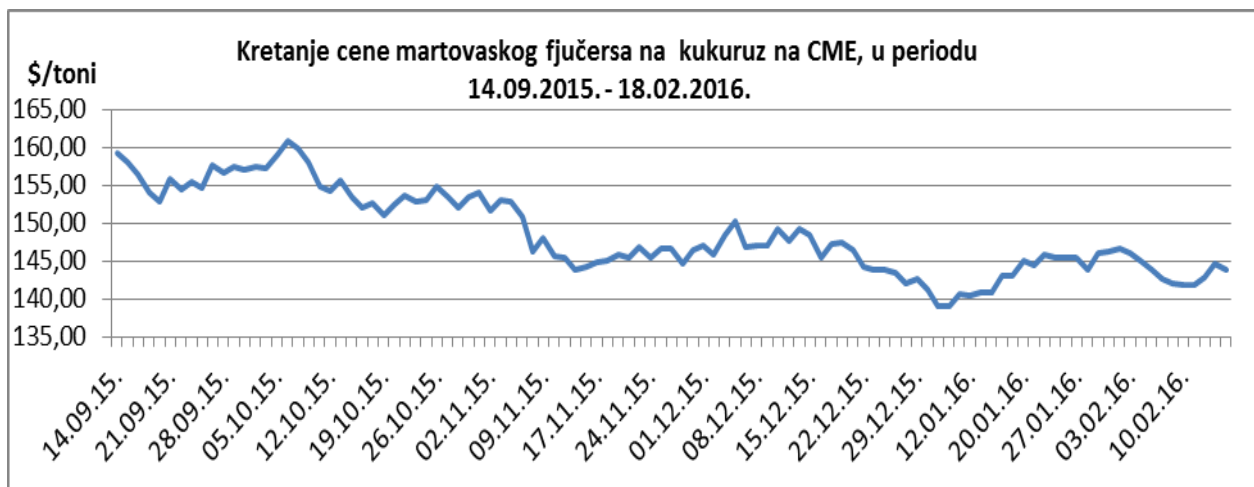
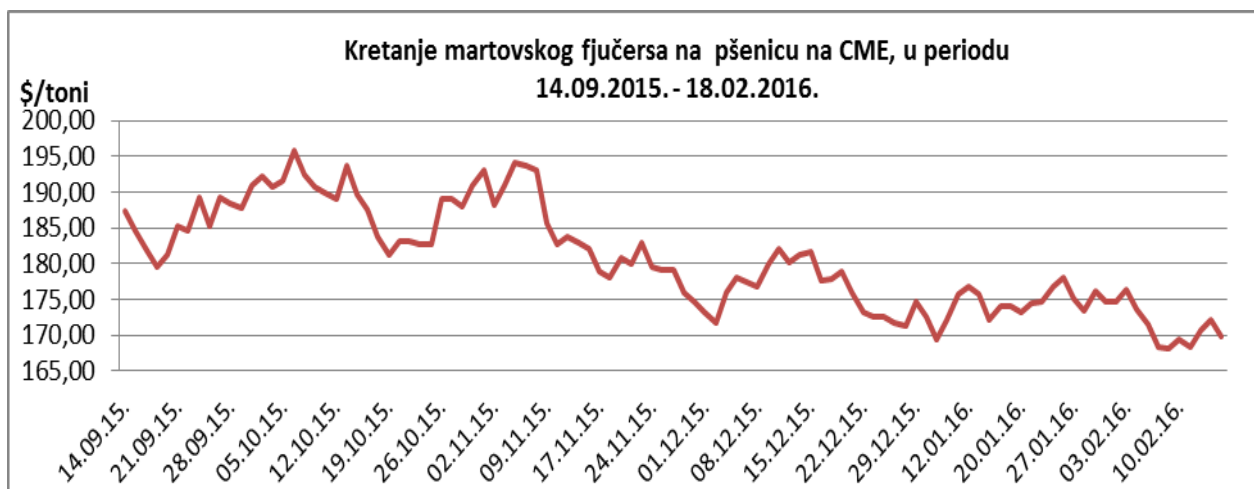
PRODEX

PRODEX je usled izostanka trgovanja ostao isti kao i prethodne nedelje, odnosno na nivou od 200,38 indeksnih poena.

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama, bile su sledeće:

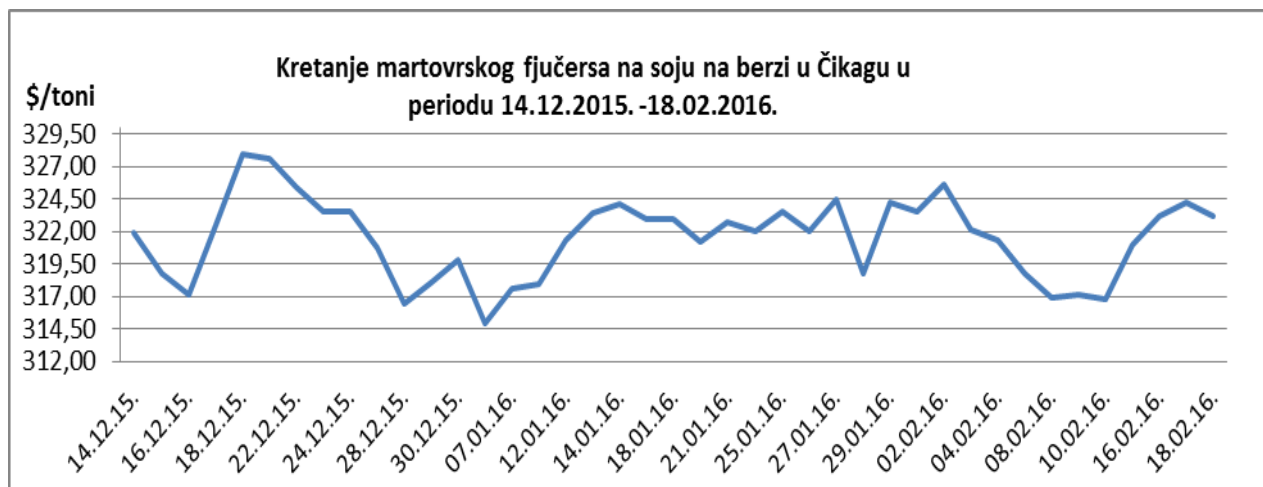
PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP, MARTOVSKI FJUČERS 2016.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	-	-	170,57 \$/t	172,11 \$/t	169,83 \$/t
Kukuruz	-	-	142,91 \$/t	144,56 \$/t	143,85 \$/t

Ove nedelje su cene na američkim berzama blago oscilirale. Prevashodni uticaj na rast cena je imao pozitivan trend na tržištu kapitala, koji se odrazio i na robno tržište, kao i pritisak na strani kupovine koji su napravili finansijski fondovi. Međutim, rast cena je ograničavao pritisak žetve, odnosno ponude koja stiže iz J. Amerike i slaba konkurentnost američke pšenice na svetskom tržištu.

Pšenica sa martovskom isporukom je u odnosu na kraj prošle nedelje skuplja za 0,87%, a kukuruz za 1,44%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, mar 16.	-	-	323,20 \$/t	324,23 \$/t	323,20 \$/t
Sojina sačma, mar 16.	-	-	264,80 \$/t	263,60 \$/t	263,50 \$/t

Generalno slična situacija je pratila i tržište roba iz soja kompleksa. Rast cene sa početka nedelje je bio ograničen žetvom u J. Americi.

Soja je u poslednjih nedelju dana poskupela za 0,71%, dok je sačma pojeftinila za neznatnih 0,08%.

	PŠENICA	KUKURUZ
BUDIMPEŠTA	147,15 EUR/t (futures mar 16)	138,46 EUR/t (futures mar 16)
EURONEXT PARIZ	152,75 EUR/t (futures mar 16)	146,00 EUR/t (futures mar 16)

U Evropi je pšenica, nakon objavljivanja Agrimerovog izveštaja, ponovo bila pod pritiskom. Institut je povećao procenu zaliha za jun 2016. na 6 mil .t, sa 5,8 koliko je bilo u prošlomesečnom izveštaju. To je najviši nivo u poslednjih 17 godina. Izvoz ka trećim zemljama je smanjen na 11 mil. t, sa 11,3 prošlog meseca. Procene izvoza za Egipat su smanjene nakon problema sa ergotom.

U Parizu je pšenica pojeftinila za 1,28%, a kukuruza za 1,85%. Pad cena u Budimpešti je iznosio 0,33% na tržištu pšenice i 0,22% na tržištu kukuruza.